

POSITION PAPER MVO NEDERLAND

Rondetafelgesprek Circulair Plastic

Wat hebben flessenmaker Dopper, kunststofproducent RPP Kunststoffen en verpakkingsbedrijf Royal LC Packaging gemeen? Ze dragen bij aan een circulaire plasticbranche in Nederland. In drie videoportretten lichten deze bedrijven toe welke circulaire kansen ze zien. Bekijk ze [hier](#). Let op: de video's zijn beschikbaar vanaf 5 maart.

De Integrale Circulaire Economie Rapportage was duidelijk: we moeten een grondstoffencrisis in slow motion spoedig zien af te wenden. Het vergroten van de circulaire plastic keten in Nederland is daarvoor essentieel omdat het meer economische autonomie op een essentiële productgroep meebrengt. Waarom dat juist voor ons land nodig is lees je [hier](#). Om dit te bereiken roepen wij op tot drie concrete acties, namelijk:

I. Kies voor de consistente lange termijn aanpak richting circulaire plastics

In 2023 vonden nog 600.000 zonnepanelen-installaties plaats. In 2024 waren dat er maar 300.000. Ook het aantal nieuwe warmtepompen is van 2023 op 2024 gehalveerd. Waarom? Omdat geldende normerende en beprijzende maatregelen ter stimulans van duurzame energie zonder alternatief zijn ingetrokken. Het directe resultaat van jobbeleid door het Rijk: funest voor het rendement van bedrijven op hun duurzame investeringen in innovatie, compliance en personeel.

Eenzelfde soort jobbeleid ligt op de loer voor de circulaire economie, zeker voor de plasticbranche. Ingezet beleid integraal afschieten zonder goed alternatief ondermijnt de geloofwaardigheid van de wetgever om spoedig meer circulaire bedrijvigheid aan te jagen. Zwabberend beleid zorgt juist voor vertraging en onzekerheid waar versnelling en perspectief nodig zijn. RPP Kunststoffen vertelt in hun videoportret waarom consistentie voor hen essentieel is om hun circulaire ambities waar te maken.

Naast consistentie is de blik vooruit essentieel. Sturen op de achteruitkijkspiegel leidt tot brokken. Nederland produceert nu nog ruim 10 procent van het fossiel gebaseerde plastic in Europa en loopt achter op gerecycled (5 procent) en biobased plastic (3,4 procent). Met ons innovatievermogen kunnen we juist bedrijven aantrekken die excelleren in de laatste twee circulaire categorieën. Hier liggen de voornaamste verdienvermogens van de toekomst.

De Nationale Circulaire Plastic Norm (NCPN) vanaf 2027 zou eraan bij kunnen dragen dat we een first mover advantage verzilveren richting EU-wetgeving vanaf 2030 ter stimulans van circulaire plasticbedrijvigheid. Converters zullen op grotere schaal recycleert en biobased plastics toevoegen aan hun productieprocessen. Plasticrecyclers en biobased plasticproducenten zullen stabielere afzetmarkten krijgen. En er ontstaan nieuwe toepassingen voor plastic nascheiding, doordat het op de markt zetten van recycleert rendabeler wordt. Plastic zal daardoor op grotere schaal uitgesorteerd worden uit bijvoorbeeld bouw- en elektronica-afval. Zo draagt de norm bij aan circulaire versnelling.

Tegelijkertijd valt of staat de NCPN bij de uitvoering ervan. Als er aan de norm wordt voldaan met goedkoop recycleert van de andere kant van de wereld maakt dat onze economie niet meer circulair. Strengere eisen over de kwaliteit en herkomst van recycleert zijn dus essentieel voor de doelmatigheid ervan. Daarnaast kunnen plasticconverters in bijvoorbeeld de

voedselverpakkingindustrie amper recycelaat gebruiken vanwege juridische eisen over geur, kwaliteit en veiligheid. Met de NCPN worden zij onevenredig benadeeld. Voor hen zijn stabiele financiële overbruggingsregelingen tot de Europese norm in 2030, verruiming van de wetgeving over toepassing van recycelaat of desnoods redelijke uitzonderingen op de norm nodig. Ook een verbod op het verbranden van recycleerbaar materiaal versterkt de impact van de norm. Tenslotte helpt het om naast de norm andere keuzes te maken over de jaarlijkse afdracht van ruim 200 miljoen euro naar de EU op basis van kilo's niet-gerecycled plastic verpakking. Deze worden nu betaald uit publieke middelen. Deze kosten verhalen op producenten en importeurs van producten met plastic die het minst bijdragen aan de circulaire plasticketen zou een rechtvaardige maatregel zijn die motiveert te concurreren op circulariteit.

Het is aan de wetgever om nu te kiezen: vol inzetten op een NCPN die in de uitvoering het gewenste doel van circulaire versnelling bereikt óf nu overgaan op het versneld verwerken van deze bijmengnorm in de UPV's van productcategorieën die te maken hebben met plastics. Dit laatste heeft het voordeel dat import ook aan deze norm zal moeten voldoen, maar het nadeel dat deze maatregel niet generiek voor 'plastic' als grondstof geldt - niet voor iedere productcategorie is een UPV - en waarschijnlijk niet al in 2027 gerealiseerd zal zijn over de volle breedte.

Kortom, ga voor focus op het 'hoe wel?', heb oog voor de consistentie, doelmatigheid en lange termijn impact van beleid en accepteer dat een beetje transitiepijn erbij hoort. Plastics Europe verwacht komende jaren een flinke kostendaling voor met name chemische plasticrecycling en biobased plastics. Als de commissie I&W daarbovenop consistent en ambitieus normerend en beprijsend beleid neerzet richting een circulaire plasticketen, dan biedt dat gelegenheid voor grote investeringen in circulaire plastics vanuit banken en de plasticsector zelf. Pak die kans!

2. Geef circulaire plastic bedrijven politieke en financiële prioriteit

CE Delft berekende dat de NCPN Nederlandse convertors 80 tot 500 miljoen euro kost. Er is vanuit het Klimaatfonds al 267 miljoen euro geoordeeld om bedrijven te ondersteunen bij de versnelde transitie naar circulaire plastics. Dat is een mooie stap, maar lange termijn financiële ondersteuning voor de circulaire plasticbranche blijft uit. Zo halveren de financiële verplichtingen op het thema Circulaire Economie van 162 miljoen dit kalenderjaar naar 68 miljoen in 2027. Dit is niet uitlegbaar: investeren in toekomstig verdienvermogen betaalt zich ruimschoots terug. Royal LC Packaging laat in hun videoportret zien hoe financiële investeringen essentieel zijn voor het waarmaken van een circulaire plasticketen.

Het helpt niet dat de plastic heffing die vanaf 2028 gepland staat een platte belastingmaatregel lijkt te zijn waarvan nog niet goed onderbouwd kan worden hoe deze bijdraagt aan een circulaire plasticketen. Dat zet een disproportionele financiële druk op de plastic maakindustrie, die zich onmogelijk kan lostrekken van internationale markten. In 2050 moeten alle circulaire bedrijven op eigen benen staan, maar tot die tijd helpen investeringen om circulaire bedrijvigheid op grotere schaal te laten renderen en daarmee Europees én nationaal te versnellen richting de circulaire economie.

Investeringen in circulaire bedrijvigheid hoeven niet in z'n geheel voort te komen uit 'de algemene pot'. Wij zien ook twee andere logische bronnen:

- Dit kalenderjaar wordt Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen doorontwikkeld, goed voor 85 – 100 miljard euro per jaar. Wanneer circulaire eisen hier een stevigere plek in krijgen geeft dat een enorme financiële impuls.
- Binnen de SDE++ wordt gekeken naar mogelijkheden om de jaarlijkse stimuleringsgelden van vele miljarden euro's meer in lijn te brengen met de transitie naar een circulaire economie. Dit biedt de mogelijkheid om het prijsverschil tussen Nederlands recyclaat en primaire grondstoffen te verkleinen. De commissie I&W zou zich hard kunnen maken om circulariteit een prominentere rol te geven in de SDE++

3. Versterk de circulaire businesscase in de breedte voor schaal

Voor de plasticsector gaat (aankomende) wetgeving nu vooral over recycling. Terwijl: circulair ondernemen gaat ook – en vooral - over vermindering, levensduurverlenging en hergebruik. Alleen met een combinatie van deze circulaire strategieën kan Nederland in 2050 volledig circulair zijn. Bovendien: bij een stijgende vraag naar nieuwe plasticproducten zal er onvoldoende recyclaat en biotisch materiaal op de markt zijn om enkel met recycling naar een volledig circulaire economie toe te bewegen. Concreet beleid met doelen voor vermindering, levensduurverlenging en hergebruik van plastic is daarmee essentieel. Dopper laat al zien dat inzet op deze circulaire strategieën positieve impact heeft en loont. Vergroting van circulaire bedrijvigheid vraagt dus om beleid over de volle breedte van de R-ladder.

Daarbij ontstaat circulaire schaal pas als er spoedig werk wordt gemaakt van andere economische spelregels die circulaire businesscases de aantrekkelijkere keuze maken. Ingrediënten hiervoor zijn een tax shift, verstandige bijmengnormen voor meer grondstoffenstromen dan plastics, sterke prijsdifferentiatie in UPV's en echte prijzen.

Contact: Pieter Lossie, adviseur public affairs - p.lossie@mvonederland.nl

OVER MVO NEDERLAND

MVO Nederland stuurt de transitie naar de duurzame economie binnen de grenzen van natuur en maatschappij met het grootste duurzame-bedrijfsnetwerk van Nederland. Voor een duurzame economie moet het huidige systeem op de schop. Wij stimuleren en ondersteunen bedrijven om hieraan bij te dragen. Daarnaast sporen we de overheid aan om duurzaam ondernemen de standaard te maken. Meer informatie: www.mvonederland.nl.